

Csorba István

A Himnusz és a Szózat védelmében

Két nemzeti énekünk máig ható népszerűséggel él a magyar anyanyelvű népesség ajkán honunkban és a más országokban élő honfitársaink körében.

Hallgatjuk, „énekelgetjük”, ki-ki a maga módján, lelkesen, megszokásból, vagy sehogy. Számos alkalommal – állami, egyházi, iskolai stb. – ünnepségeken, évfordulókon hangzanak fel ezek a felemelő dallamok. Hol hangszórón keresztül, hol élő zenekar játékaival, olykor spontán, egy vállalkozó szellemű énekeshez csatlakozva, a templomokban orgonakisérettel.

De mintha manapság megcsappant volna a lelkes, fennhangon való, aktív, közös éneklésükben való részvétel!

Az elmúlt évtizedekben tudatosan is háttérbe szorították mindkettőt. A *Himnusz*t még csak-csak lehetett hallani, játszani, énekelni, de a *Szózat*ot – nagyon kevés kivételtől eltekintve – száműzték a magyar közéletből. Közismert tény, hogy még Kodály Zoltánt is felkérték annak idején egy új magyar himnusz komponálására, aki persze nem állt kötélnek. Ugyanakkor az *Internacionálé* vagy a szovjet himnusz szinte kötelező jelleggel szerepelt az állami és iskolai ünnepségeken.

Többször tapasztalt, lehangoló élményem volt az, amikor a műsorvezető a következőt jelentette be: „Most pedig hallgassuk meg a *Himnusz*t” – és eljátszotta egy zenekar, vagy hangfelvételtől hangzott el énekelhetetlen magasságban.

Manapság – úgy tapasztalom – ismét ébredőben van társadalmunkban egyre szélesedő körben az egészséges, torzításoktól mentes, őszinte nemzeti öntudat, a jó értelemben vett hazapártolás, hazaszeretet érzése. Két nemzeti énekünk újraélesztésével méltón hozzájárulhatnánk ehhez a nagyszerű mozduláshoz, ha minden lehető alkalommal és helyen tisztán, lelkesen, csengő énekhangokon szólalnának meg az ünneplők közös részvételével, ezzel is kifejezve nemzeti összetartozásunkat.

Mindezekhez elsősorban a kulturális kormányzat egyetértő támogatására, pártfogására, elhatározására van szükség. Továbbá be kell vonni ebbe a munkába országunk muzsikusait, énektanárait, karvezetőit, zenekarvezetőit, akiknek a segítségével a kitűzött cél megvalósítható. Szakmailag a következő tennivalók szükségesek:

1. Ha élő zenei kíséret járul az énekekhez, akkor annak hangneme a két „b” előjegyzésű B-dúr hangsor legyen! A többnyire 4 hanggal feljebb leírt és használt kottákat e szerint kell transzponálni! (A keresztény egyházak korál-könyveiben megtalálhatók a B-dúros orgonalejtések!)

2. Ha hangfelvételen – énekkar vagy zenekar előadásában – hangzanak fel, akkor is kizárólag a fenti magasságú feldolgozást lehessen használni! (Jó volna, ha a Magyar Rádió Énekkara és Zenekara készítené egy ilyen felvételt, ami azután széles körben elterjeszhető lenne!)

3. Ha nem áll rendelkezésre kíséret vagy felvétel, akkor fel kell kérni egy jó hangú énekest, énektanárt a dallamok megfelelő magasságban való elkezdésére.

4. Kezdetben, egy jó ideig, az alkalmak moderátorainak fel kell szólítani a résztvevőket a közös éneklésre!

5. A médiában (újságok, tv, rádió stb.) többször meghirdetve kapjon hangot, biztatást ez a törekvés!

Mindnyájunk önzetlen odaadásával és segítségével – Erkel Ferenc emléke előtti tisztelgő főhajtással, születésének közeledő 200. évfordulóján – ismét méltó helyet foglalhatnak el nemzeti énekeink egész társadalmunkban, mindennapi életünkben, közös összejöveteleinkben.

